

Basarab Nicolescu, membru de onoare al Academiei Române, fizician și în egală măsură filozof. (NR.)

[AICI](#)

puteti viziona un interviu realizat de Sighet Online cu Basarab Nicolescu in 2010, cand acesta a fost prezent in Sighet
)

„Știința este integrată în căutarea sensului lumii și este imposibil de separat de religie. Sigur, este distinctă, are alte mijloace, altă metodologie, dar dialogul dintre știință și religie este natural. ”

„În toată metafizica modernă, noi am învățat că subiectul și obiectul sînt cu totul separate. Revoluția cuantică și fondatorii, Werner Heisenberg, Wolfgang Pauli, Niels Bohr, au adus această idee extraordinară că există un terț, între subiect și obiect, care nu se poate reduce nici la obiect, nici la subiect. Eu am formalizat acest lucru în cărțile mele: există un terț mediator care este sursa realității și a realului, nu este Dumnezeu, este o putere a lui Dumnezeu, dacă vrem să ne exprimăm în termeni teologici. ” (sursa: www.observatorcultural.ro)

Magda Stavinschi

Directorul Institutului Astronomic al Academiei Romane, autoarea volumelor: "Intuneric in plina zi", "Mic dictionar al eclipselor", "Perspective romanesti asupra stiintei si teologiei", "Dupa 122 ani, Venus si Soarele"

„Ca astronom, îmi pun o mulțime de întrebări si consider că cele două [stiinta si religia] sunt legate între ele, doar că știința este demonstrabilă, pe când credința nu.

(
sursa: www.revistafelicia.ro)

„**Stiinta si religie**”, o colectie coordonata de Basarab Nicolescu si Magda Stavinschi. Adica de doi oameni care au stiut o viata intreaga ce este stiinta, dar care, in aceeasi masura, sunt oameni religiosi, aflati – ca multi altii- in cautarea adevarului. Un lucru de neconceput pana mai ieri, un lucru acceptat azi, sa pui stiinta si religia in acelasi plan. E clar ca cel putin sub aspect spiritual, umanitatea face progrese mari in acceptarea faptului ca stiinta si religia converg spre „marea impacare”.

Cartea „ **Moartea astazi** ” este o colectie de ganduri ale unor filozofi contemporani, care incearca sa raspunda la o intrebare pe care ne-o punem toti, ce este moartea si daca

ne asteapta ceva „dincolo”

Convins fiind ca abordand cu decenta si responsabilitate un subiect fundamental al vietii,

prezentarea catorva pasaje din aceasta carte va vor determina s-o cititi in linistea caminului de-acasa. Doresc cu ardoare ca selectia facuta de mine sa va aduca in primul rand liniste.

Michel Cazenave

„...sau nu ar trebui sa ne gandim noi mai degraba la inrudiarea dialectica a nasterii si a mortii- a acestor praguri pe care trebuie sa le trecem, a acestor etape initiatice in care viata noastra nu este nimic altceva decat un drum de parcurs de la un capat la celalalt:lunga, atat de lunga trecere care desparte doua treceri? ”

Lucian Blaga spunea : *” Viata, o plimbare spre somn”* si *„ Inainte de a ma naste am fost o vesnicie intreaga nimic.De ce ma tem acum de aceeasi neexistenta cu care am avut o vesnicie intreaga prilejul de a ma obisnui si in care am*

fost deja? Nu inteleg.
”

Cand cunosti un lucru (viata), e greu sa te desparti de el. Dupa cum vad eu lucrurile azi, termenul de

„neexistenta” ar trebui schimbat cu altceva.

Jean-Yves Leloup

„Dincolo de diversitatea raselor, religiilor, mediilor sociale, este bine sa ne reamintim ca suntem cu totii la fel, de culoarea „argilei”(adamah, in ebraica); astfel, interesul acestor carti [este] de a ne activa constiinta si responsabilitatea in fata fricii mortii.
”

Adamah... ma duce cu gandul la Adam, si el facut din argila. Mitul facerii unei fiinte din argila si insufland viata asupra ei apare in poate cea mai veche scriere a umanitatii, „Epopoea lui Ghilgames”

Jean-Paul Bertrand

„...moartea fizica ar trebui sa permita reunirea adevaratei esente a gandirii noastre umane si sa alimenteze perceperea datoriei noastre fata de cei care -asa cum afirma Aragon- „vor locui in frumusetea lucrurilor”. Aceasta responsabilitate pe care moartea ne-o tot aminteste... Trebuie sa cream pentru a lasa o urma a acestei constiinte si sa participam , chiar si extrem de putin, la dezvoltarea reusita a destinului uman. ”

Jean-Yves Le Fevre

„Moartea ar trebui sa-l faca pe om sa se intrebe asupra sensului trecerii sale pe Pamant: daca viata este rezultatul unei vointe, adica al unei judecati, si nu fructul unui hazard, atunci si viata mea este rezultatul unei judecati, al unei vointe....Eu am venit aici ca sa fac, sa invat, sa inteleg ce? Ce se asteapta de la mine? La ce servim si, mai precis, pe cine servim?

...daca forma umana devine o inchisoare pentru spirit si daca umanitatea nu ar ajunge sa-si ia zborul catre orizonturi de dragoste si de practicare a bunelor relatii, atunci, asa cum sufletul isi trage firul vietii care il leaga de un vehicul devenit nepotrivit pentru continuarea calatoriei, tot asa sufletul acestei umanitati poate decide retragerea sa de pe aceasta planeta...”

Richard Welter

„Asa cum nou-nascutul este dezorientat atunci cand vine pe lume, care ii este total necunoscuta, se pare ca si noi suntem foarte dezorientati in fata unui eveniment inevitabil totusi, moartea.

La nastere, fiinta umana se teme de o prima moarte.Cea care consta in parasirea unei lumi fuzioneale, cu cea a mamei sale, o lume in care copilul este protejat in totalitate si se afla in dragostea fiintei care il poarta.Ce poate sa se intample pentru aceasta fiinta in aceasta lume noua? Se incarca cu trei poveri: frica(de aceasta lume necunoscuta), tristetea (ca a parasit lumea dinainte) si, in cele din urma, furia (caci doreste sa regaseasca fericirea pierduta).”

Alain Santacreu

„Sufletul uman nu este deci nemuritor, el poate muri.Asta semnifica enigmatica expresie „moartea cea de-a doua” pe care o intalnim in Apocalipsa. La fel , dupa cum sunt doua

nasteri-prima naturala-, a corpului si a sufletului, si a doua, spirituala, „in spirit”- exista, de asemenea, si doua morti: moartea naturala a corpului si moartea spirituala a sufletului. Ultima reprezinta „ moartea cea de-a doua” .”

„Mitul lui Narcis dezvaluie destinul omului care se identifica cu propriul eu. Atata timp cat Narcis se admira in apa -in care se reflecta cerul- el ramane „viu” in starea sa biofizica, dar, in clipa in care se confunda cu propria imagine si se apleaca sa o imbratiseze, chiar in acel moment -care este cel al „mortii a doua” - cade si se ineaca. Narcis intoarce spatele cerului. Aceasta postura este foarte comuna la scriitori, avand denumirea de vanitate, dragoste infantila pentru sine insusi, hipertrofia eului, ineputabila pasiune de a fi propriul subiect, de a povesti, de a-si crea iluzii legate de propria importanta. ”

Sylvie Jaudeau

„”A filozofa inseamana sa inveti sa mori”. Cum putem sa ne initiem in ceea ce ruineaza orice cunostinta, sa invatam sa nu mai invatam? Intrebarea este absurda, fara a respecta ceea ce o metafizica autentica ne invata: nu este o cunoastere definitiva decat aceea care „supune vointa de a trai a corpului la exigentele superioare ale gandirii”. A cunoaste inseamna a deveni obiectul cautarii sale.”

O parabola a lui Jean d'Encausse enunta clar caracterul propriu initiatic al unei asemenea cautari:”Omul in cautarea adevarului poate fi numit un om de zapada plecat in cautarea cauzei sale fundamentale care este apa. Inainte de a o cunoaste, el trebuie sa accepte moartea propriei sale forme,

transformarea sa intr-o balta de apa. Este sigur ca intre omul de zapada disparut si balta de apa aparuta prin disparitia lui, intre om si cauza sa prima, nu se poate stabili niciun dialog.”

Marele pierzator este subiectul obisnuit, sacrificat intr-un mod esential: nimic nu se pierde, totul se transforma, totul se modifica, insa nu mai este nimeni care sa constate acest lucru.

Jean d'Encausse sustine ca exista doua tipuri de moarte: moartea cea mica, in urma careia apar alte etape, "*fie si celeste, sunt tot aparitii ale nestiintei*" si moartea cea mare, in urma careia nu mai ramane nimic, "*distrugatoare a identificarii cu formele efemere de viata.*"

Ceva ce mi-a placut foarte mult din acest articol: "*Moartea cea mica*". Fizica nu poate sa ne initieze, in

opinia lui Encausse, decat in ordinea orizontala a multitudinii infinite a spatiilor cosmice, fara a ne elibera. Numai inteligenta superioara, metafizica, este capabila sa ne fixeze in unitatea **cons**
tiinei salvatoare.

N-as vrea sa va plictisesc cu prea multe citate ale acestei autoare, dar va mai retin atentia cu ceva. „*Initiatul, in sens etimologic, este cel care patrunde in interiorul sau*”

Viata de „dupa”

Sylvie Jaudeau aduce in discutie marturiile celor care au fost in moarte clinica , „*coma avand un*

*rol initiatic, responsabil al unei adevarate
metanoia
si confirma invataturile traditionale despre viata postuma*
”.

*lata una dintre marturiile consemnate :”Am certitudinea existentei lumii de dincolo sau a unei
altfel de cunoastere. In aceasta noua stare percepeam si intelegeam foarte bine starea
obisnuita,, care ingloba aceata noua stare, asa cum veghea cuprinde visul si nu invers.*

[...]

*Gandeam aceste lucruri fara a rosti cuvinte si in prezenta unei
gandiri superioar
e care ma strabatea*

[...]

Spatiul in care aveau loc reprezentarile nu era euclidian,ci un spatiu curb.
”

*„...evenimente care ni se par revoltatoare isi gasesc justificarea dintr-un punct de vedere mai
cuprinzator [...]. Astazi, paralel cu stiintele vietii, ar fi bine sa se reabiliteze si alte stiinte
simbolice, teologice, esoterice, pentru a pune bazele unei stiinte a mortii, cu vechea
semnificatie a cuvintului invatatura.* ”

René Barbier

(Filozofia lui Krishnamurti)

*„Toata viata noastra este tesuta dintr-o infinitate de morti mici. Corpul nostru nu inceteaza sa
moara in particulele sale infinitezimale. Pana si gandurile noastre mor, in uitarea memoriei.
Putem spune ca exista o moarte „formativa” si una „sumativa”. Prima corespunde cu ceea ce eu
numesc „muritul”, a doua corespunde mortii propriu-zise. ”*

„[Ne] imaginam moartea pentru a o contrazice prin toate mijloacele (sex, putere, religie, stiinta). Printul Gautama Shakyamuni a inteles acest lucru iesind din palatul sau minunat si confruntandu-se cu un batran, un bolnav si un cadavru. Din acel moment a vrut sa mearga mai departe si intalnirea unui ascet i-a aratat calea. Insa, devenit **Buddha, Cel Treaz**, a iesit din toate cadrele stabilite de traditie.

”

Pentru mine, concluzia acestei carti e una despre viata, nicidecum despre moarte. Anume: aten tie cum traim

...

▣ **NOTA: Aceasta carte o puteti cumpara de la Libraria LUCEAFARUL din Sighetu Marmatiei.**